

JOZUA 11:16-23

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

Het land van belofte! Daarover gaat het in het Schriftdeel dat vandaag voor ons ligt. Het land van belofte, dat voor Israël in de woestijn onbereikbaar scheen. Men vertrouwde God niet! Het ontbrak aan geloof! Maar hier zijn we een jaar of 45, 50 verder. En hier is het land bereikt! Hier wordt beschreven wat Jozua binnen enige jaren bereiken mocht; of wat God bereiken deed, dat mag u ook zeggen, want dat komt op hetzelfde neer. Daar maakt de Bijbel geen probleem van, zeker het boek Jozua niet. Dat is een boek van Góds trouw, jawel!, maar ook van ménselijk aanpakken, gelóvig aanpakken! En als de auteur van het boek Jozua het eerste deel van zijn taak achter de rug heeft; als hij verteld heeft wat Jozua onder Gods zegen in die paar jaar heeft mogen bereiken, dan wil hij u dat bereikte toch wel eens even laten zien! Nu, dat is het land van belofte! Of, als u het liever zó zegt: het land van Gods trouw. Of, als u het nog liever zó hoort: het land van Józua's geloof.

Op de volgende dingen worden we hier dan geattendeerd:

ten eerste: op de stukken van dat land;
ten tweede: op de grenzen van dat land;
ten derde: op de inwoners van dat land, en
ten vierde: op de aanvankelijke rust in dat land.

Toen we daareven onze tekst voor vandaag samen lezen, toen heeft die waarschijnlijk eerst niet zo'n erg aantrekkelijke indruk op u gemaakt, nietwaar? Al die moeilijke namen...!, al die aardrijkskundige gegevens...! 'k Zou 't me kunnen voorstellen dat u bij het eerste lezen daarvoor nu niet bepaald direct brandde van belangstelling. Maar als ik u nu eens een stukje over Néderland had voorgelezen, en u alleen maar eens genoemd had de Betuwe..., of de Veluwe..., of Zeeland..., en de Friesemer..., dan zou ik tere snaren geraakt hebben, dat weet ik zeker! De Betuwe...! Ieder voorjaar komen er foto's in de krant van de bloeiende Betuwe, en we spreken het woord met liefde uit: de Bétuwe...! En de Veluwe...! Wie heeft er nu nog nooit eens een vakantie doorgebracht op de Veluwe...? En hoe vindt u het, als u op de TV een reportage ziet over het zeilen op de Zeeuwsewateren, of op de Friesemer...?? Als ik maar eens over Néderland sprak, over ons eigen land! Maar nu dat beloofde land, dat Kanaän...! met al die moeilijke namen...!

Maar als u nu eens géén Nederlander was, maar een Israëliet? Als u nu eens een afstammeling naar den bloede zou zijn van Abraham, aan wie God heel dat land Kanaän gegeven had? Gegéven...! Ja ja! maar Abraham heeft echt nog grond voor Sara's graf moeten kópen! Zo is 't toch geweest? En nu wil ik u natuurlijk niet ongelovig maken, maar u moet zich toch eens even verplaatsen in de situatie van dat Israël, dat pas als slaaf uit Egypte verlost was! Dat nooit vechten geleerd had, nu zwervend was door de woestijn, en dàn moeten vernemen van je eigen broeders dat er in dat beloofde land van die heel lange Enakieten woonden, tegenover wie de verspieders zichzelf zo klein voelden als sprinkhanen! Dat viel toch ook niet mee! U kent de geschiedenis wel, hoe Jozua en Kaleb de enigen waren die zeiden: "Maar de HERE dan?? Die heeft ons dat land toch beloofd??" Die minderheid kreeg tijdelijk -schijnbaar- ongelijk! En Israël werd gestraft met de bekende 40 jaar.

Maar ik zei al: hier zijn we een jaar of 45, 50 verder. En nu moet u toch eens even kijken wat er gebeurd is! Of die Jozua en Kaleb achteraf toch maar wél gelijk gekregen hebben! Want datzelfde Israël is nu, onder leiding van Jozua, de Jordaan gepasseerd! Het heeft Jericho en Ai verbrand, het heeft eerst door middel van één razzia, één snelle veroveringstocht zuidwaarts de onderste helft van het Zuidland geëntimideerd, en daarna ook door zo'n zelfde veldtocht hetzelfde gedaan met de bóvenste helft van het land! Zeker, toen bleef er nog genoeg te doen over om die twee razzia's, die twee enorme slagen, te effectueren! Vers 18 zegt zelf dat Jozua daarvoor lange tijd nodig gehad heeft. Hier staat ook niet dat Israël meteen al elke vierkante meter van Kanaän bezet heeft; bepaald níét! Dat staat er niet. Maar de militaire kracht van Kanaän is in Jozua's dagen geknauwd geweest! Dàt wil dit Schriftdeel zeggen. En daarom laat het ons eens even horen, in welke lappen van dat land dat kleine

Israël z'n tegenwoordigheid toch al terdege heeft doen gevoelen! Zo gaat dat toch, nietwaar? Als je iets mooi vindt, dan laat je er graag iets van zien!

Nu, daar is bijvoorbeeld geweest: het gebergte. Daarmee wordt bedoeld: het centrale bergland van Kanaän; het tegenwoordige Palestina. In Jozua's dagen zwaar bebost en zeer dun bevolkt. Daarom is het blijkbaar Jozua's taktiek geweest -daarom wilde hij Ai hebben, dat lag in de weg- om zich onmiddellijk in dat centrale bergland van Kanaän te vestigen. En we kunnen nu alvast wel even constateren: daar hebben de vijanden Israël nooit meer uitgekregen! Dat was het gebergte. 'k Zal niet alle namen bespreken, maar in onze vertalingen wordt bijvoorbeeld ook genoemd: het Zuiderland. In het Hebreeuws staat er dan het woord: "de Negeb", met een "b". In de kranten van tegenwoordig regelmatig genoemd: "de Negev", met een "v" op het eind. Een zeer groot gebied, dat vroeger -bijvoorbeeld in de tijd van Abraham- uiterst vruchtbaar is geweest, later door Turks en Arabisch wanbeheer gewoonweg veranderd is in één woestijn, terwijl de Israëliërs het in ónze dagen weer goeddeels herschapen hebben in een lustoord, alleen maar door te zorgen voor water, water en nog eens water. Als het in de Negev begint te regenen, dan gaan de mensen naar buiten; dan gaan ze in de regen staan en laten zich lekker natregenen. Hoewel er toch in Jeruzalem per jaar gemiddeld meer regen valt dan in Amsterdam!

En dan nog een naam. Langs heel de Middellandsezeekust loopt een prachtig duinlandschap dat in het Hebreeuws heet de "Sjefélah". U hebt daarin toch zeker ook al ons jodenwoord "sjofel" gehoord? Sjefélah... Het woord "sjefélah" betekent "laagte"; dus niet "gebergte, centraal gebergte", en ook niet "de zee", maar "laagte". Dat is de naam voor dat heuvelachtige gebied dat in het Zuiden heel breed is, maar naar het Noorden toe, tot aan de Karmel toe, al smaller en smaller toeloopt. Te vergelijken met onze mooie Hollandse duinen en de daarachter gelegen geestgronden.

Nu wil ik dit maar zeggen: lees nu de namen van deze stukken -ik noemde er maar een paar- van het beloofde land waarop Jozua al de hand heeft mogen leggen, lees ze nu eens met Israëlitische ogen, en hoor ze nu eens aan met Israëlitische oren. Dat kàn toch?? Wij zijn toch het Israël van nú?? Kijk, dan hoort u in zulke woorden als de Negeb en de Sjefélah, het lied van Gods almacht en trouw, van Zijn soevereiniteit en welbehagen! En dan ziet u ook de gelovige Jozua toch maar gerehabiliteerd, in eer hersteld! De man is niet beschaamd uitgekomen! Het beloofde land? Israël zit erin! En ze krijgen het er niet meer uit! Ménsen krijgen het er niet meer uit!

En nu vervolgens. Ik sla met u ook even heel kort het oog op de grenzen van het beloofde land die hier al worden genoemd. Ik kan het daarom kort doen, omdat er slechts twee van de vier grenzen worden genoemd, namelijk alleen de noord- en de zuidgrens.

Nu moet u dit even weten: dwars door Palestina, door het land Kanaän heen, loopt een diepe slenk, een sleuf, een kloof in het aardoppervlak; van noord naar zuid. Hij begint eigenlijk al in de Kaukasus; Armenië en zo. Van noord naar zuid, en daar doorheen stroomt de Jordaan. U weet: de Jordaan stroomt dan uit in de Dode Zee. Maar dan gaat die sleuf nog verder zuidwaarts en loopt door tot in Oost-Afrika. Die sleuf heet dan vanaf de Dode Zee "Arabah"; ze loopt dan óp, en dan weer neer. Ze loopt dan helemaal door naar de Golf van Akaba, waaraan het tegenwoordig zo vaak genoemde Eilat ligt, vlak bij het zo bekende Ezeon-Geber van koning Salomo. Nu, die Arabah werd -en wordt- zowat halverwege de Dode Zee en Eilat doorsneden door een serie witte krijtrotsen, en die worden hier genoemd: "het kale gebergte". Witte krijtrotsen, dat zijn het. Onze tekst wil zeggen: helemaal tot daaraan toe, tot aan die witte zuidgrens, tot aan Edom, tot aan Seïr, heeft Jozua het toen al voor het zeggen gehad, zijn invloed doen gevoelen!

En om nu nog even wat te zeggen over de noordgrens: zoals die grote diepe gleuf in het aardoppervlak daar, met de Jordaan erin, in het zuiden als het ware werd afgedamd door die witte rotsenrij, zo werd ze daar in het noorden ook afgedamd, namelijk door het Hermongebergte. Dat gebergte was het zuidelijk deel van het Libanongebergte; eigenlijk van het Anti- Libanongebergte.

U begrijpt nu de bedoeling wel van vers 17a: dit zijn maar twee grote strepen. Maar waarmee toch de Noord- en Zuidgrens zijn aangegeven van Jozua's operatieterrein. Zóver heeft de invloed van Jozua zich toen al uitgestrekt! Van die man -weet u nog?- die met zijn kameraad Kaleb een jaar of 45, 50 eerder in de gemeente van God was uitgejouwd en bijna door het volk van God gestenigd! Maar kijk hem nú eens, kík hem nu eens! Of liever: kijk Gód nu eens doen! De HERE heeft aan Jozua al hele stukken van dat beloofde land in handen gegeven! Die hebben zich uitgestrekt over een groot terrein van Noord naar Zuid; van de Hermon tot Edom! Als u van Gods beloften houdt, zéggen die namen u iets!

En nu deel drie. Wát Jozua toen op dat uitgestrekte operatieterrein gedaan heeft?? Antwoord: Jozua heeft het met de inwoners van al die gebieden nooit op een accoordje gegoooid! Jozua is geen man geweest van het compromis met de toenmalige goddeloze wereld, met de Kanaänieten. Ik zeg over het slechte leven van die mensen nu maar niets meer. Maar Mozes had al beloofd: "laat jij je straks door niets en door niemand intimideren of afbrengen van de dienst des HEREN, dan zul je eens zien wat de HERE doet! Dan zal de HERE alle koningen in je hand geven!" We lasen het daareven in Deuteronomium 7, weet u nog? Nu, en dat woord, die belofte is uitgekomen, tóén al! Maar dan niet automatisch! Jozua heeft ervoor moeten vechten! Het staat er: "vele dagen"! Men heeft het berekend op een jaar of zeven; anderen zeggen; vijf. Maar hoe dat zij: Jozua deed wat hem opgedragen was! En daardoor lagen Gods toorn over dat onzedelijke Kanaän en Jozua's optreden daartegen in één lijn! Gods geduld met dat land vol barre slechtheid was óp, en Jozua was gehoorzaam en trouw, en zo ging de erfenis ín!

Dus zo handelde Jozua bij de inwoners van dat beloofde land. Er wordt ditmaal niet breder over gesproken -dat was al eerder gebeurd zoals u weet- over de ban Gods over de bekende zeven volken van Kanaän; ze worden hier verder niet genoemd. Alleen, er wordt één uitzondering gemaakt: maar dan moeten we kunnen lezen. Die zeven volken worden altijd -je zou haast zeggen: tot vervelens toe!- gerepeteerd; nu niet, maar er wordt één uitzondering gemaakt. Ik noemde daareven immers die lange mensen, voor wie de Israëlieten in de woestijn ongeveer een halve eeuw geleden zo bang geweest waren? De tien verspieters hadden er nogal dramatisch over gerapporteerd: over heel lange Enakieten, tegenover wie zij zich zelfs zo klein gevoeld hadden als sprinkhanen! "Ja mensen, dààr kom je niet in!"

Enakieten; het woord schijnt zoiets te hebben betekend als "langnekkers". Uitgerekend die Enakieten worden hier nog wél even genoemd! Andere bewoners niet, maar die wel! Geen wonder, want om die Enakieten waren Jozua en Kaleb indertijd bijna de gemeente uitgejaagd, en haast gestenigd! Daarom -denkt u ook niet?- zeker die speciale aantekening hier. Zo weet God op Zijn tijd, Zíjn tijd!, Z'n trouwe knechten toch ook nog wel eens in ere te herstellen! 't Gebeurt niet altijd tijdens hun leven, maar soms toch wel! Voorbeelden: Jozua en Kaleb! Kijk maar hier!

En nu het laatste. Toen is daarmee een toestand van zekere rust ingetreden. Let wel, dat ik zeg: een zé-ke-re rust. Zulk een rust, als de HERE immers door Mozes had laten voorzeggen: "Ik zal niet meteen het gehele land door u laten ontvolken, anders zoudt gij geen raad weten van de wilde dieren! Het zal geleidelijk aan gaan"; Deuteronomium 7. Israël was toen nog te klein om dat hele land te kunnen bezetten en bevolken. Maar tijdens die aanvankelijke rust dan heeft Jozua reeds een werk verricht, een wérk verricht, dat misschien nog wel het grootste geweest is van àl zijn werken, van àl zijn daden! Want toen is Jozua al begonnen met het verdelen van het land onder de 12 stammen. Daarover zal het straks in het vervolg van het boek Jozua gaan; we zullen het er dus nu niet verder over hebben hoe dat toen is gegaan. Maar nu letten we toch alleen maar even op het feit, en vooral daarachter: het gelóóf, het vast geloof! Want, bedenken we nog even: nu bezàt Israël nog lang niet heel Kanaän. Het had er al wel heel wat in te vertellen; het had daarin al wel heel wat steden veroverd, maar vele van die steden zijn naderhand nog eens wéér veroverd moeten worden, omdat de Kanaänieten zich daarin opnieuw genesteld hadden. Zeggen we het dus zó: tijdens Jozua heeft Israël zich wel alreeds meester gemaakt van een stevig bruggenhoofd in het centrum van het land, en heeft het dat wel steeds bezet gehouden, en heeft het van daaruit die twee razzia's gemaakt, maar in de eerste tijd heeft het niet méér gehouden dan dat bruggenhoofd! De hele overige rest van het land zal straks

1 augustus 1971.